

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Floremundi Raemundi V. Cl. Olim Consiliarii Regis
Galliarvm Ex Calviniano Catholici Synopsis Omnium hujus
temporis Controversiarum tam inter Lutheranos,
Calvinistas quam alios plurimos. Sive Historia ...**

Raemond, Florimond de

Coloniae Agrippinae, 1655

I. Author Catechismi Palatini seu Heidelbergensis.

urn:nbn:de:hbz:466:1-10880

sunt hæc, quoniam & pugnantia sunt & pessime è scriptura probantur. Quomodo enim si homines meræ tenebræ sunt, nihilominus scintillæ sunt, aut exigua vestigia donorum Dei? aut si sunt meræ tenebræ, quomodo non excusabiles sunt de non lucere? Fatua sunt igitur ista assumenta. Omitto quod ibidem peccatum Hominis multo magis risu digna definitione depinxit, dicens non esse aliud quam quodcum homo in honore esset nõ intellexit &c. quod ipsum Remonstrantes vt plurima alia exprobrant, quæ prætereo, cum ex paucis adductis in medium cuius futilitas Confessionis Belgicæ iam tum innotescere possit, cuius occasione in Hollandia Schisma fuit inter Calvinistas meritisimè constat.

V. Elucet ex hinc singularis Dei in Ecclesiam suam Catholicam providentia, qui ex ipsa Schola Caluini Reformati in Cathedris Ecclesiarum Catholicæ populo ereptis excitavit eis aduersarios & euersores impiæ Confessionis, sinens eos, vt hinc & inde stantes acies concurrere bello tanto, vt toto Europa ad spectaculum fuerit excitata, de cuius belli decursu cap. s. agetur. Interea votum esto, vt diuinæ providentiæ consideratio continuetur, à qua etiam illud est gloriosum Ecclesiæ Catholicæ gestum, quod cum se Remonstrantes Calvinianis Antagonistis suis opponere cœperunt, ipsi met non de suo paupere penu, sed de Romanæ Ecclesiæ armamentario arma aduersus hostem valitura, sumere debuerunt. Testatur hoc ipsi Remonstrantium antagonista qui eisdem questi sunt de Fratribus suis, quod è Iesuitarum libris Suarezio, alijsque Papistis argumenta sumpsissent, ad sese Confessionemque suam suauem oppugnandam, quæ tamen argumenta, non rationum momentis aut (scriptura. cã opere semper sibi clara, & diuine & sufficiente, & illuminante) sed civilis potestatis violentia terundere debuerunt, imo opprimere, quæ in re iterum diuinæ providentiæ radius pulcherrimus elucefcit, dum iustam causam & bonam in Remonstrantibus vt ostendam oppressis, nõ permisit triumphare, ne contraheret sanctitas Catholicæ doctrinæ vllam ex hoc infamiam, quod per hæreticos fuisset defensa. Etiam, vt mali defensores eius intelligerent se frustra armis Catholicorũ pugnare, qui nolint cum iisdem in iisdem eorum castris, nempe Ecclesiæ eadem viuere & militare. Cesset iam ab animis Catholicorũ admiratio ista: cur in Remonstrantibus bona causa fuerit à Contra Remonstrantibus potenter oppressa!

De Catechismo Reformatarum Ecclesiarum,
& quæ circa illum euenerunt.

C A P. VIII.

- I. *Author Catechismi Reformatarum ad Rhenum Ecclesiarum siue Heidelbergensis.*
- II. *Eiusdem Catechismi Synopsis.*
- III. *Eiusdem absurda quinque in I. questione eius & Responsione deprehensa.*
- IV. *Similia plurima ex alijs questionibus eius & Responsis delecta.*
- V. *Quomodo idem Catechismus à Catholico scriptore fuerit festivè explosus.*

I. **A**uthor Catechismi Palatini seu Heidelbergensis fuit Zacharias Ursinus Vratislauen-
sis in Silesia natus. Siquidem pater eius Casparus Beer (Latine Ursus) quondam pædagogus in Austria, exactus inde Vratislaviæ confidens Ludimagistrum agendo notham duxit, ex qua Zachariam istum suscepit An. 1534. 18. Iulij. Volo honestissimè eius vitam commemorare, ex Fratre eius in fide Festo Hommo, ne queri possint Reformati affectibus cum eo actum esse. Anno igitur 1550. VVittebergam ad Studia literarum missus, mercatorum quorundam elemosinis ibi vixit, audivitque Philippum Melancthonem, cum quo An. 1553. pestis metu, expulsus VVitteberga Torgam secessit. Cum autem Melancthon paulo post alio inde esset euocatus. Ursinus ad Rheni partes contendens per Helucios & Lothannam & Genavam peruenit, vbi Caluini auditor factus ex Lutheranis, vel Melancthonico factus est Calvinianus. Discedensque à Caluino librarijs munusculis, quibus se aliosque inficeret, est donatus; ipse vero Hæreses tam à Melancthone quam Caluino hausas partim immutatas fouit, partim aliter coxit. Genava autem recedens Lugdunum Galliarum, deinde Parisios profectus, Vratislauenium fere impensis, ibi Ioannem Mercetum Hebrææ linguæ professorem, audiendo aliquid profecit. Inde per Helucios, Tigurum imprimis, hæreticis nobilem urbem, transiens, per Sueuiam Vlmam atque Tubingam, Norimbergamque ac Franconium, redijt VVittebergam ad veterem hæresis Magistrum Melancthonem

tionem, apud quem indies conversabatur, tanquam Calvinismi non iniquum sodalem vti de eo Lutherani conqueruntur & Calvinus Epistolis ad eam datis non obscure significavit. Apud hunc cum agit An. 1558, à Senatu Breslaviaensi ad Regimen Scholæ S. Elisabethæ, unaque Philosphiæ ac Theologiæ initia tradenda evocatur, in qua ita versatus est, ut ovis in pelle tectus lupus aliquando tempore laruerit, & grassatus fuerit: Sed cum ad cœnæ Lutheraniæ & Calvinianæ materiam explicandam Methodo pervenisset, quisnam esset, plane est detectus, nam scripturas torquendo, & Veteres Doctores mutilando & Melanchthonem ipsam hæcendo, ad sententiam pro Calviniano sigmento dicendam omnes cogebat. Vnde confessum à Lutheranis est veluti Sacramentarius ex loco profligatus, sensitque sero Senatus, & reliqui se colubium & Vrsium, tum domi, tum in externis regionibus aluisse, qui tunc quidem rapere, nunc autem mactare occiperet. Voluit nihilominus tam patenter deprehensus Leo, se Afini exuijs velare, dendo Theses declarantes mentem suam, de baptismo & Cœnâ, quas ad Melanchthonem transmissit: sed Melanchthon, intellegendis quæ acciderant, vase utriusque parti velificari volens, ei suavit, *ut caute perseveraret in Orthodoxa doctrina, & si istis locorum non posset subsistere, discederet, us VVittebergam rediret.* Videns igitur Vrsinus omnium a cœnâ pectoris sui detecta An. 1560. 14. Junij Vratislavia discessit, & VVittebergam rediit, vbi eodem anno paulo ante reditum hunc obiit Melanchthon 16 Febr. qui damnatam & anathematizatam ab se doctrinam Sacramentarium Augusti A. 1560. extremo vite tempore paulatim plus & amplius visus erat proficere, ita ut Palatinus Elector Otto Henricus paulo ante mortem eius, Melanchthonem consulens, de controversia cœnæ Heidelbergæ, inter Doctores suæ Academiæ Petrum Boquinum & Guillelmum Clebitium Calvinistas ex una, & Heshusium ac Lutheranos ex altera parte, oborta, literas receperit magis fauentes Sacramentariæ opinioni quam Lutheraniæ. (a) Vnde etiam Palatinus mox in Calvinissimum fuit præcipitatus. Nam Otto Henricus Consilium Melanchthonis secutus, Heshusium & Clebitium capita factionis ortæ quidam amadavit, & Calvinistas exinde introduxit & fovit. Vltus fuit tunc Melanchthon se ipsum ex animi sui desiderio aduersus Heshusium, is enim Elaccianus erat, quod genus hominum inter Lu-

theranos, Philippo errat insensissimum, ita passionum a bitrio, apud Novos illos Evangelicos, susque deque vertebantur omnia. Cum igitur VVittebergam rediret Vrsinus videret ibi omnia Lutheranis oppleta, professionem eo loco inter tot oculos & aures aduersaturus ordiri metuens, ad Sacramentarium nidum Tigrum in Helvetios 2. Octob. rediit, vbi à Petro Martyre vel pseudo-Martyre potius & Bullingero, Simlero, Lauarero, Gualtero, Gesnero, Enlio & similibus hominibus est exceptus, tanquam ex castris inimicorum Transfuga, & in Synodo quadam Specimen suæ hæresis dare iussus, dedit. At cum per literas Heidelbergæ datas à Thoma Basso Medicinæ Doctore professor Sacramentariæ factionis eo evocaretur Vrsinus eo & sua & aliorum voluntate est profectus, qui An. 1565. 19. Sept. eodem perveniens in sapientiæ Collegio cepit docere, concionandi vero munus ad quod non adeo aptus erat, delatum refugit. Docuit istuc *Locos Communes* annis quinque, donec ei Hieronymus Zanchius successit, qui An. 1568. 12. Febr. doctorem suam est auspicatus. In hoc contubernio cusus est Heidelbergensis Catechismus nempe Petri Boquini, Emmanuelis Tremellij (hic Sacramentariæ scripturam; ille Novum, hic vetus interpretabantur) & Hieronymi Zanchij (qui *Locos Communes* quasi Scholasticam Theologiam docebat) Editus fuit primo Catechismus ille nesciendus, sine exegefi, quæ postea adiecta est, cum Flaccius Illyricus, Heshusius & alij eum refutare inceperant. Sed & idem Vrsinus cum Boquino An. 1564. mensè Aprilis, cum Brentio & Smidelino collocutus est in Colloquio Maulbrunnensi, indicto ad componendas controversias inter VVittebergicos & Palatinos Theologos de *Vbiquitate* tunc nato errore. Idem Vrsinus à Friderico III. Electore Palatino in Ambergenfi ac Neostadiana Gymnasis fundandis est adhibitus, evocatur eum quidem Bernates Helvetij ad Cathedram Losannensem, sed eam suavis Electoris recusavit. Verbo absoluit. Doctor erat qui neminem sui cerebri dogorem nancisci valeos, diu graves labores sustinuit solus docendo, donec Belgam quendam, Iacobum Kimedontium assecutus est, sibi placita loquentem, in quem

oneris

a VVitenberg. vita Melanchth. cap. 14. n. 7.
pencerus Narrat. de Melanchth.

onoris parte relicta vxoria rei operam dare cepit Anno 1573. tanquam essentiali parti doctrinae Acatholicæ. Stetit in hoc secundo fortunæ cursu Vrsinus vtque ad Annum 1577. cum defuncto Frederico III. Electore Palatino Calviniano, Ludouicus IV. filius eius successor, Lutheranis addictus, Calvinianos Doctores profligauit, & in his etiam Vrsinū ac Kime doncium qui 10. Octob. Heidelbergam relinquere coacti sunt. Vrsinum tamen in Neostadianam Scholam vsa cum Hieronymo Zanchio euocauit Ioannes Casimirus Calvinianus secundo genitus Frederici III & frater Ludouici IV. A. 1577. vbi seq. A. 3. Maij professionem suam exorsus est, quo tempore & Haïam interpretatus est, & aduersus Lutheranos *Librum Concordiæ*, edidit *Admonitionem Neostadianam*, Hæc ageotem demum mōts A. 1583. 5. Martij abstulit, ætatis suæ An. 49. monumentum ei Neostadij positum est in choro principalis templi. Atque hæc de Authore Catechismi Heidelbergensis sufficiunt, ex quibus patet Hominem fuisse mutabilem, & proprii iudicij seruum, & qui patriam suam simulata religione perdere sit aggressus & ingratus.

II. Hæc fuit igitur Catechismus, Latino, Gallico, Germanico, Belgico imo Græco Linguarum idiomate exesus, ac forte pluribus, quæ mihi videre non fuit datum, continet autem huiusmodi ordinem doctrinae initio quaestiones duas habet *PROŒMIALES*, de *Maxima Solatio Reformatarum*, & de *medijs seu scitu necessarijs*, ut illo *Solatio Reformati frui possint*. Deinde *TRACTATVM* seu corpus (in Latino. Græca editione A. 1635. Lugduni Batavorum) in tres partes seu titulos dissectum, primus de *Miseria hominis* à quaest. 3. Alter est de *eiusdem Liberatione* à quaest. 12. Tertius de *gratitudine*, à quaest. 86. Harum duæ posteriores partes rursus in alias minus principales dissectæ sunt, nimirum secunda quæ est de liberatione Hominis continet doctrinam, de *Satisfactione*, & *Mediatore*, & *Fide*, *Symbolo Apostolico*, de *que Sacramento*, & eorum appendice, nempe de *clauibus*. At tertia, quæ est de gratitudine, continet doctrinam de *Hominis conversione*, q. 88. seu mortificatione Veteris Hominis q. 89. & viuificatione Hominis noui q. 90. & de *bonis operibus* q. 91. & *preceptis Decalogi* q. 92. & *precazione Dominica*, q. 116. ad 129. seu finem. Hæc est ipsissima Methodus Catechismi Reformati, contra quem ipsi Reformati plurima obiecerunt, quæ

in Remonstrantium Actis videre licebit lectori, cui elegendi est potestas. Aiunt enim in hunc modum. *Eccæ Catechesis illa prædicat & inculcat q. 1. Maximum in vita & morte Solatium, mox q. 3. oblita sui in immanem nos deturbat miseriam, ex qua emergere non possumus nostris viribus, & paucissimi saluentur. Deinde parte secunda agit de pulcherrima per Christum Dominum Liberatione gratiosissima sine omni nostra cooperatione, mox oblitus sui author, parte tertia requirit ab homine & conuersionem, & mortificationem Veteris hominis, & viuificationem noui, & bona opera, & preceptorum obseruantiam & præcautionem, quasi Liberatio Christi sine his non valeat. Imo in ipsa parte oblitus sui, ait per prædicationem & Ecclesiasticam disciplinam debere homini aperiri regnum Dei, quasi Christus non satis aperuerit, sed quasi conuiuere fecerit. Ex quibus paucis patet quem misere impingant, suomet iudicio, qui aduersus Ecclesiam Christi, columnam veritatis conati sunt sapere, & quomodo dicentes se esse sapientes stultificati sint.*

III. Porro idem Catechismus, uti ipsimet Reformati annotarunt & typis ediderunt, suoque Concilio Nationali exhibuerunt, continet plurima Imprudenter dicta, periculosa asserta, fatua, falsa & pugnantia tum inter se, tum etiam cum sacra scriptura. Quod vt perspicuum fiat ostendam vel in sola q. 1. & Resp. eius ista omnia accusationis capita contineri.

Primo Imprudenter dictum est quod statim primo quaestione docetur Catechumenus Solatium quaerere, cum non sit hoc finis hominis, aut medium salutis æternæ, sed potius scientia Veritatis, & Executio boni, & hauritatio Crucis iuxta illud psalmi 118. *Bonitatem & disciplinam & scientiam doce me*, & 2. Tim. 3. *erunt homines se ipsos amantes, cupidis &c.* quæ capite illo toto dicuntur, ea enim aduersus quaestionem hanc primam Catechismi & Responsum eius dicta è incedunt. Longe aliter Christus & Apostoli prædicationem suam orbi sunt dicentes: *penitentiam agite &c.* Sed & in eo Author Catechismi impudens est, dum eadem quaestione quaerit de Solatio cuiusuis hominis, & respondet solum de Solatio, quod solum homo fidelis, iuxta Calvinistas, habere potest.

Secundo continet Periculosa asserta, tale est dum in Resp. ad q. 1. dicit Reformatus se tenere, quod non solum sit Dei cum anima, corpore & pilis omnibus suis, sed quod omnia oporteat etiam salutis suæ seruire, vbi Calvinistæ ipsi quaerunt sic ex Fratibus